

BARWNIKI I PIGMENTY	N O R M A B R A N Ź O W A	BN-84
	Środki barwiące do podeszew formowanych z poliuretanu	6044-19
	Metody badań	Grupa katalogowa 1029

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy są metody badań środków barwiących w postaci gotowych preparatów barwnych, stosowanych do powierzchniowego barwienia metodą zanurzeniową podeszew formowanych z poliuretanu.

1.2. Rodzaje badań

- a) oznaczanie koncentracji,
- b) oznaczanie odcienia,
- c) oznaczanie połysku,
- d) oznaczanie lepkości umownej,
- e) oznaczanie przyczepności powłoki lakierowej do podłoża,
- f) oznaczanie odporności powłoki lakierowej na wielokrotne zginanie,
- g) oznaczanie odporności powłoki lakierowej na zarysowanie,
- h) oznaczanie odporności powłoki lakierowej na ścieranie.

2. METODY BADAŃ

2.1. Oznaczanie koncentracji

2.1.1. Przygotowanie próbek do badań. 2 próbki poliuretanowe o wymiarach 4×20 cm — przygotowane z płytek lub podeszwy poliuretanowej wg PN-79/O-91053. Obie próbki powinny pochodzić z tego samego elementu, o tej samej grubości. Płytkę należy przeciąć na dwie części, jedną część barwić środkiem barwiącym badanym, a drugą wzorcowym.

2.1.2. Wykonanie oznaczania. Do dwóch zlewek pojemności 600 ml odważyć po 400 g środka barwiącego wzorcowego i badanego, z dokładnością do 0,2 g. W zlewce ze środkiem barwiącym, o temperaturze 20 ±2°C, zanurzyć po jednej próbce wg 2.1.1 na 60 s, po czym próbki wyjąć, pozostawić do wyschnięcia w temperaturze 20 ±2°C, przy wilgotności względnej 55 ÷ 65%, chroniąc je przed bezpośrednim działaniem światła słonecznego.

Za próbkę wysuszoną należy przyjąć próbkę, która nie zostawia śladów na płytce białego (niebarwionego)

poliuretanu, uprzednio dociśniętej do wybarwionej płytki.

2.1.3. Ocena wyników. Koncentrację określić przez porównanie wybarwień wykonanych wg 2.1.2, przy użyciu środka barwiącego badanego i wzorcowego. Porównanie przeprowadzić nieuzbrojonym okiem w rozproszonym świetle dziennym lub stosując urządzenie do otrzymywania sztucznego światła dziennego wg PN-68/N-02310.

W przypadku stwierdzenia niezgodnej intensywności barwy porównywanych wybarwień, należy powtórzyć wybarwienie rozcieńczając środek barwiący o większej intensywności 5, 10, 15% itd. nadmiarem acetonu, aż do uzyskania zgodnej intensywności barwy.

Koncentrację badanego środka barwiącego (X) obliczyć w procentach wg wzoru

$$X = \frac{m_1}{m} \cdot 100$$

w którym:

m_1 — masa środka barwiącego wzorcowego, g,

m — masa środka barwiącego badanego, g.

W przypadku stosowania rozcieńczeń środka barwiącego o większej intensywności, należy we wzorze uwzględnić masę dodawanego acetonu.

2.2. Oznaczanie odcienia. Odcień środka barwiącego badanego określić przez porównanie wybarwień wykonanych wg 2.1.2 środkiem barwiącym badanym i wzorcowym o zgodnej intensywności barwy.

Porównanie przeprowadzić nieuzbrojonym okiem w rozproszonym świetle dziennym lub stosując urządzenie do otrzymywania sztucznego światła dziennego wg PN-68/N-02310.

2.3. Oznaczanie połysku

2.3.1. Wytyczne ogólne. W zależności od potrzeb, oznaczanie połysku wykonać jedną z metod:

- a) metodą wizualną,
- b) metodą fotometryczną.

2.3.2. Wykonanie oznaczania metodą wizualną. Połysk środka barwiącego badanego określić przez porównanie wybarwień wykonanych wg 2.1.2, środkiem barwiącym

Zgłoszona przez Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Barwników ORGANIKA
Ustanowiona przez Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego dnia 12 lipca 1984 r.
jako norma obowiązująca od dnia 1 kwietnia 1985 r.
(Dz. Norm. i Miar nr 2/1985 poz. 3)

badanym i wzorcowym o zgodnej intensywności barwy. Porównanie przeprowadzić w rozproszonym świetle dziennym lub stosując urządzenie do otrzymywania sztucznego światła dziennego wg PN-68/N-02310.

2.3.3. Wykonanie oznaczania metodą fotometryczną wykonać na wybarwieniach wykonanych zgodnie z 2.1.2 oraz wg PN-81/C-81550.

2.4. Oznaczanie lepkości umownej — wykonać wg PN-81/C-81508 metodą A.

2.5. Oznaczanie przyczepności powłoki lakierowej do podłoża wykonać na wybarwieniach zgodnie z 2.1.2

oraz wg PN-80/C-81531 p. 2.1.6, stosując żyletkę lub skalpel do wykonania siatki nacięć.

2.6. Oznaczanie odporności powłoki lakierowej na wielokrotne zginanie wykonać na wybarwieniach zgodnie z 2.1.2 oraz wg PN-76/O-91132.

2.7. Oznaczanie odporności powłoki lakierowej na zarysowanie wykonać na wybarwieniach zgodnie z 2.1.2 oraz wg PN-65/C-81527.

2.8. Oznaczanie odporności powłoki lakierowej na ścieranie — wykonać na wybarwieniach zgodnie z 2.1.2 oraz wg PN-76/C-81516.

K O N I E C

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę — Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Barwników ORGANIKA, Zgierz.

2. Normy związane

PN-81/C-81508 Oznaczanie czasu wypływu wyrobów lakierowych i farb graficznych kubkami wypływowymi (lepkość umowna)

PN-76/C-81516 Wyroby lakierowe. Oznaczanie ścieralności powłok lakierowych

PN-65/C-81527 Wyroby lakierowe. Próba odporności powłok na zarysowanie

PN-80/C-81531 Wyroby lakierowe. Określanie przyczepności powłok do podłoża oraz przyczepności międzywarstwowej

PN-81/C-81550 Wyroby lakierowe. Pomiar połysku lustrzanego przyrządami fotoelektrycznymi

PN-68/N-02310 Iluminanty i źródła sztucznego światła dziennego

PN-79/O-91053 Podeszwy poliuretanowe

PN-76/O-91132 Materiały obuwia. Guma i tworzywa na podeszwy. Wyznaczanie odporności na wielokrotne zginanie

3. Autorzy projektu normy — inż. J. Pliszkiewicz, mgr inż. Z. Olszewski — Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Barwników ORGANIKA, Zgierz.